

Handläggare
Anders Håkansson
Telefon: 08-508 36 208**Till**
Äldrenämnden
Den 28 januari 2020

Remiss om Stockholm stads Klimathandlingsplan 2020-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2019/1041

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
FörvaltningschefRaili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget för 2019 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 under 2019 och benämna denna Klimathandlingsplan 2020-2023 - För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

Stockholms stads klimathandlingsplan 2020-2023 anger hur staden ska nå sina ambitiösa klimatmål, fastlagda i Miljöprogram 2020-2023. Målen är ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 och en fossilfri organisation 2030.

För att nå det långsiktiga målet att staden ska vara klimatpositiv 2040 behöver teknik och affärsmodeller utvecklas. Staden kan inte själv uppnå ett sådant ambitiöst mål och därför behövs en kraftsamling med såväl regering som EU. Handlingsplanen anger vidare vilka processer som måste starta för att stadens organisation ska bli fossilfri till 2030 liksom att uppnå stadens åtagande för att nå

det nationella målet att minska växthusgasutsläppen från transporter med 70 procent till 2030.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom Stockholms stads Klimathandlingsplan för 2020-2023.

Äldreförvaltningens direkta påverkan på de mål som anges i Klimathandlingsplanen begränsar sig främst till tre områden:

- De fordon som förvaltningen hyr.
- Vilka krav som ställs i upphandlingar av hemtjänst.
- Mat och måltider.

Äldreförvaltningen har ett särskilt definierat ansvar för två uppdrag i Klimathandlingsplanen och det gäller dels att utveckla kravnivån för klimatprestanda för måltider på äldreboenden och dels att utveckla klimatberäkningar av de menyer och måltider som serveras i äldreboenden.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2019 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Stockholms stads miljöprogram 2016-2019 och Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 under 2019. Det ska ske i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Revideringen av Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040 föreslås att benämnas Klimathandlingsplan 2020-2023 - För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

I förslaget till stadens Miljöprogram 2020-2023 anges Stockholms stads målsättningar på klimatområdet. I Klimathandlingsplan 2020-2023 konkretiseras ansvarsfördelning och exempel på vilka åtgärder som kan genomföras för att nå målen.

Arbetet med att ta fram Klimathandlingsplan 2020-2023 har letts av kommunstyrelsen med hjälp av en stadsövergripande samordningsgrupp. Deltagande nämnder och bolagsstyrelser har varit exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder och Stockholm Exergi AB. Under 2017 och 2018 togs 13 klimatutredningar fram inom ramen för genomförandet av Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. Dessa klimatutredningar har utgjort det huvudsakliga kunskapsunderlaget i arbetet med åtgärdsförslag i Klimathandlingsplan 2020-2023.

Åtgärdsförslagen och rekommendationerna från utredningarna har prövats mot ny kunskap och den aktuella situationen i respektive nämnd och bolagsstyrelse. En ny uppsättning åtgärdsförslag till 2023 har tagits fram baserat på den bedömda effekten på minskade växthusgasutsläpp.

I arbetet har olika ambitionshöjningar prövats. En klimatbudget som visar återstående utsläpp till 2040 har räknats fram, och en brantare minskning av utsläppskurvan har studerats. Klimatpositivitet har analyserats utgående från möjligheten att åstadkomma negativa utsläpp av växthusgaser inom kommungränsen. Genom dessa ambitionshöjningar ska Klimathandlingsplanen befästa staden som världsledande internationell förebild i arbetet att förverkliga Parisavtalets intentioner.

Klimathandlingsplanen har skickats på remiss till flertalet av stadens facknämnder, samtliga stadsdelsnämnder, Stockholms stadshus AB, flera av stadens råd samt till en rad instanser utanför Stockholms stad.

Ärendet

Stockholms stads Klimathandlingsplan 2020-2023 anger hur staden ska nå sina ambitiösa klimatomål, fastlagda i Miljöprogram 2020-2023. Dessa mål är:

1. Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040
2. En fossilfri organisation 2030

I handlingsplanen behandlas hur staden ska uppnå fossilfrihet till 2040:

- Planen uttrycker stadens klimatbudget till 2040 i form av en ambition på maximalt tillåten utsläppsmängd på 19 miljoner ton växthusgaser under perioden 2020-2040. Detta är den del av den globala klimatbudgeten som staden avser att ta på sig.
- För perioden 2020-2023 redovisas konkreta åtgärder för minskade utsläpp av växthusgaser. Dessa är angivna som beting för olika utpekade kommunala nämnder och bolagsstyrelser. Betingen kommer årligen att följas upp av kommunstyrelsen.
- Planen anger hur staden kan ha netto nollutsläpp år 2040. Detta kan till exempel ske genom att staden aktivt vidtar åtgärder för att öka produktionen av biokol. Staden kan också driva på arbetet för att fånga in och lagra koldioxid.

På så vis kan kvarvarande utsläpp från till exempel plast i avfallsförbränningen kompenseras.

Det långsiktiga målet är att arbeta för att staden ska vara klimatpositiv 2040. För att nå detta behöver teknik och affärsmodeller utvecklas. Staden kan inte själv uppnå ett sådant ambitiöst mål och därför behövs en kraftsamling med såväl regering som EU.

Handlingsplanen anger vidare vilka processer som måste startas för att stadens organisation ska bli fossilfri till år 2030 liksom att uppnå stadens åtagande för att nå det nationella målet att minska växthusgasutsläppen från transporter med 70 procent till 2030. I planen anges vilka ansvariga nämnder och bolag.

Stockholms stad höjer ambitionen genom att också redovisa hur staden kan arbeta med klimatåtgärder rörande konsumtion av till exempel flygresor, mat och byggmaterial.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 21 januari 2020. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 22 januari 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen ställer sig bakom Stockholms stads Klimathandlingsplan för 2020-2023.

Äldreförvaltningens direkta påverkan på de mål som anges i Klimathandlingsplanen begränsar sig främst till tre områden:

- De fordon som förvaltningen hyr.
- Vilka krav som ställs i upphandlingar av hemtjänst.
- Mat och måltider.

Stockholms trygghetsjour, som är den avdelning inom äldreförvaltningen som använder fordon, har från och med 2020 ett nytt avtal för bilar. De befintliga dieselbilarna kommer att ersättas av gasdrivna miljöbilar. Därmed bör förvaltningen i denna del ha goda möjligheter att uppnå handlingsplanens mål.

Vid upphandling av hemtjänst kan det ställas olika krav för de utförare som ska bli auktoriserade i kundvalssystemet. Idag ställs

inga krav i upphandlingen av hemtjänst om vilka bilar som ur miljöhänsyn kan godkännas. I stadens upphandlingspolicy står att krav på miljöhänsyn ska ställas vid stadens upphandlingar om det motiveras av upphandlingens art. I policyn står vidare att de miljökrav som ställs i stadens upphandlingar ska syfta till att uppnå målen i stadens miljöprogram. Upphandlingspolicyn ger därmed förutsättningar för att ställa krav i upphandlingarna för att minska användningen av fossilbränslen och miljöpåverkan generellt. Dock måste dessa krav vägas mot andra lagar och regler som finns inom upphandlingsområdet. Det är också viktigt att implementeringstakten för nya miljökrav tar hänsyn till konsekvenserna för verksamhetens kvalitet.

Äldreförvaltningen har ett särskilt definierat ansvar för två uppdrag i Klimathandlingsplanen och det gäller dels att utveckla kravnivå för klimatprestanda för måltider på äldreboenden och dels att utveckla klimatberäkningar av de menyer och måltider som serveras i äldreboenden. Dessa uppdrag är i linje med äldreförvaltningens arbete med en ny Mat- och måltidspolicy och satsningen på projektet Matlyftet. Äldreförvaltningens huvudsakliga ansvar inom Agenda 2030 gäller målet ”Ingen hunger” men förvaltningen ska även bidra till en ekonomisk, miljömässig och socialt hållbar stad, vilket stämmer väl med uppdragen i Klimathandlingsplanen.

Förvaltningen har inga övriga synpunkter på planen och föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Bilaga

Stockholms stads Klimathandlingsplan 2020-2023